

በግብርናና ገጠር ልማት ሚኒስቴር

እና

በአቶ ዳንኤል ፋሲል ቢሆን መካከል የተፈጸመ የመሬት

ኪራይ ውል ስምምነት

የግብርናና ገጠር ልማት ሚኒስቴር በአዲስ አበባ ከተማ፣ ቂርቆስ ክ/ከተማ፣ ኢትዮጵያ የሚገኙ በመሆኑ እና ከዚህ በኋላ አከራይ በመባል የሚታወቀው እና

ከዚህ በማስከተል ተከራይ በመባል የሚጠቀሰው እና **አቶ ዳንኤል ፋሲል ቢሆን** አድራሻው **በአዲስ አበባ ቦሌ ክፍለ ከተማ፣ ቀበሌ 07 ፣ የቤት ቁጥር 205** የሚገኝ በመሆኑ፣ ተከራይ የሚለው አባባል እንደ አገባቡ የተከራይን ተተኪዎች/ወራሾች እንዲሁም ወኪሎች የሚመለከት በመሆኑ፣ ይህም ማህበር ለዚህ ውል ዓላማ በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የግል ኩባንያ የሚመሰርት ከመሆኑ ጋር ተያይዞ እንዲህ ባለው ሁኔታ የሚቋቋመውን ማህበር "ተከራይ" በመባል የሚጠቀስ በመሆኑ፣

በዚህ የሊዝ ስምምነት መሠረት አከራይ እና ተከራይ በግብርናና ገጠር ልማት ሚኒስቴር አማካኝነት ለረገፍም ጊዜ የመሬት ሊዝ ተራግሚነት የሚኖራቸው የውል ቃሎች እና ሁኔታዎች ለማቋቋም የሚፈልጉ በመሆኑ እና በስምምነቱም የሚከራየው መሬት ስፋት 5000 ሄክታር፣ አድራሻውም **በደቡብ ብሔር ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ክልል ደቡብ አም ሆን በዳሰነች ወረዳ በሎቶ በር** ቀበሌ ሲሆን፣ መሬቱም በዚህ አገባብ የሚከራየው በመሬት ሊዝ የምስክር ወቀት ቁጥር _____ ፣ መሬቱን በአገባቡ የመጠቀም እንዲሁም በመሬቱ ላይ የሚገኙ፣ መዋቅሮች፣ ተከላዎች፣ ንብረቶች እና ሌሎች በመሬቱ ላይ የሚደረጉ ማሻሻያዎችን ለስራው ዓላማ ተግባራዊ ማድረግን የሚያካትት በመሆኑ፣ ይህም መሬት የተከራየው ለዚህ ዓላማ በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ለሚቋቋመው ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር በመሆኑ፣

ተዋዋይ ወገኖች በ20/12/2001 ዓ.ም ከዚህ በታች በተዘረዘሩት የውል ቃሎች እና ሁኔታዎች መሰረት ይህንን የመሬት ሊዝ ስምምነት ፈጽመዋል።

የሁለቱም ፊርማዎች
ቀፊል ደርበው ሚኒስቴር

የሌላው ፊርማ
Daniel...

አንቀጽ 1

የስምምነቱ ወሰን

ይህ የመሬት ኪራይ ስምምነት ከዚህ በማስከተል "የኪራይ መሬት" በመባል የሚጠቀሰውን የገጠር መሬት ሙሉ በሙሉ እና በባቸኝነት ለመጠቀም የተፈጸመ ሲሆን፣ ከዚህም ኪራይ ጋር በተያያዘ በዚህ ስምምነት በአንቀጽ ሁለት በግልጽ የተቀመጠው የኪራይ ክፍያ ይከፈላል።

አንቀጽ 2

የኪራይ ዘመን እና በተከራየው መሬት ተከፋይ የሚሆነው የሊዝ ክፍያ

2.1 ይህ የመሬት ኪራይ ስምምነት ለ 25 ዓመታት የፀና ይሆናል። ሆኖም ግን ለተጨማሪ አመታት ሊታደስ ይችላል።

2.2 የመሬት ኪራይ ክፍያ አፈፃፀም፡-

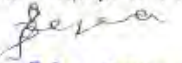
2.2.1 ይህ ስምምነት ከተፈረመበት ቀን አንስቶ ለመጀመሪያዎቹ ሦስት ዓመታት በዚህ የኪራይ ውል አማካኝነት ለተከራየው መሬት ምንም ዓይነት ክፍያ አይፈጸምም።

2.2.2 ከዚያ በኋላ በዚህ ውል በአንቀጽ 1 ለተጠቀሰው የግብርና ኢንቨስትመንት እንቅስቃሴ ለእያንዳንዱ ሄክታር የብር 158 (አንድ መቶ ሃምሳ ብር ብቻ) የኪራይ ክፍያ ይፈጸማል። የዚህ ውል ጠቅላላ የኪራይ ክፍያ መጠን ብር 19,750,000 (አስራ ዘጠኝ ሚሊዮን ሰባት መቶ ሃምሳ ሺህ ብር ብቻ) ይሆናል።

2.2.3 በዚህ ውል አማካኝነት ለተከራይ መሬት የኪራይ ክፍያ ሲከፈል የክፍያው ደረሰኝ ወዲያውኑ ለአካባቢው ወይም ለወረዳ አስተዳደር ጽ/ቤት መቅረብ አለበት። በተለይም በኢንቨስትመንት እንቅስቃሴ አኳያ በኪራይ ክፍያው ተመን ላይ ለውጦች በአከራይ ለደረጉ ይችላሉ።

2.2.4 በዚህ አንቀጽ ላይ በቁጥር 2.2.1 የተጠቀሰው ቢኖርም ክላይ ለተገለጸው መሬት የአንድ አመት ቅድሚያ ክፍያ ተፈጻሚ ይሆናል።

2.2.5 ይህ የመሬት ኪራይ በማናቸውም ጊዜ በአከራይ ሊሻሻል ይችላል።

ጥጲል ደርበው
ሚኒስትር

DB

አንቀጽ 3

የተከራይ መብቶች

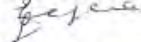
ተከራይ ከዚህ የሚከተሉት መብቶች አሉት፡-

- 3.1 መራቱን ስምምነት በተደረሰበት አግባብ ማልማት እና በስምምነቱ ቃሎች መሰረት ማስተዳደር፤
- 3.2 በኢንቨስትመንት ፕሮጀክቱ ዓይነት እና መጠን እንዲሁም እንደ አግባብነቱ በሚመለከታቸው መ/ቤቶች የፈቃድ ጥያቄ በማቅረብ እና ምክክር በማድረግ እንደ ግድብ፣ የውሃ ጉድጓድ፣ የሀይል ማመንጫ፣ የመስኖ ሲስተም፣ መንገዶች፣ ድልድዮች፣ ጽ/ቤቶች፣ የመኖሪያ ህንፃዎች፣ የነዳጅ አቅርቦት መንገዶች፣ የጤና እና የትምህርት ተቋማት የመገንባት፤
- 3.3 የተከራየውን መራት በራሱ ወይም በህግ አግባብ በውክልና በተሾመ ሰው የማልማት ወይም የማስተዳደር፤
- 3.4 መራቱን የማልማት እና የማረስ፣ ምርትን የመሰብሰብ እንዲሁም በዘመናዊ መሳሪያ በመጠቀም ሌሎች በተከራይ አስተሳሰብ አግባብነት አላቸው ተብለው በሚወሰዱ መንገዶች መጠቀም፤
- 3.5 በድርጅቱ ስራ አፈፃፀም እና ስኬት ላይ በመመስረት ተጨማሪ መራት ማግኘት ይቻላል፡፡

አንቀጽ 4

የተከራይ ግዴታዎች

- 4.1 ተከራይ ለተከራየው መራት መልካም እንክብካቤ የማድረግ እና በመራቱ ላይ የሚገኙ ሀብቶችን የመጠበቅ ግዴታ ያለበት ሲሆን በተለይም ከዚህ የሚከተሉት ግዴታዎች በተከራይ ላይ ተፈፃሚ ይሆናሉ፡-
 - ሀ. በመራት ዝግጅት ወቅት ሳይመነጠሩ የቀሩትን ዛፎች መጠበቅ፤
 - ለ. ተዳፋትነት ባለባቸው አካባቢዎች የአፈር መሸርሸርን ለመከላከል አግባብነት ያላቸው የአሰራር ዘዴዎችን መጠቀም፤
 - ሐ. ስለ ተፈጥሮ ሀብቶች አጠባበቅ በህግ የተደነገጉ ግዴታዎችን ማክበር እና እነዚህንም በጠቅላላው ተግባራዊ ማድረግ
- 4.2 ከመንግስት እንዲሁም ከሌሎች ኤጀንሲዎች አግባብነት ያላቸው ፈቃዶች የተሰጡ እንደሆነ ይህ የከራይ ስምምነት ከተፈረመበት ጊዜ ጀምሮ

ተፈራ ደበበው
ሚኒስትር

D B

በሚቆጠር የ6 ወራት ጊዜ ውስጥ ተከራይ መሬቱን ማልማት መጀመር አለበት።

- 4.3 በዚህ የውል ስምምነት ስር ተከራይ ይህ የመሬት ኪራይ ስምምነት ውል ከተፈረመበት ቀን አንስቶ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ የመሬቱን አገድ ሦስተኛ ክፍል የማልማት ግዴታ አለበት። በመሆኑም በጠቅላላው የተከራየውን መሬት ይህ ስምምነት ከተፈረመበት ቀን አንስቶ ከ ሦስት ዓመታት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ የማልማት ግዴታ አለበት።
- 4.4 የመሬት ኪራይ ውሱ የተፈጻሚነት ጊዜ ሲያበቃ ወይም ሲቋረጥ ወይም የኢንቨስትመንት ፈቃዱ ሲሰረዝ ተከራይ በመሬቱ ላይ የተተከሉ ንብረቶችን በአግባቡ በማንሳት ከ6 ወራት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ መሬቱን ለአከራይ ያስረክባል።
- 4.5 ተከራይ ለግብርናና ገጠር ልማት ሚኒስቴር በሚቀርብለት ጥያቄ መሰረት ትክክለኛ መረጃ እና የኢንቨስትመንት እንቅስቃሴ ሪፖርቶች ያቀርባል።
- 4.6 አመታዊ የመሬት ኪራይ ክፍያ መክፈል የሚገባው በሚሆንበት ወቅት ተከራይ የወቅቱን አመታዊ የመሬት ኪራይ ክፍያ መሬቱ ለሚገኝበት ክልል ከታህሳስ ወር አንስቶ እስከ ሰኔ ወር ባለው ጊዜ ውስጥ ቀደም ሲል ለገጠር መሬቶች ተፈጻሚነት እንዲኖረው በተወሰነው የኪራይ ተመን መሰረት ክፍያ ይፈፅማል።
- 4.7 ተከራይ ይህንን የመሬት ኪራይ ውል ሲፈጽም ከዚህ የውል ሰነድ ጋር በማያያዝ የተከራየውን መሬት አጠቃቀም የድርጊት መርሃ ግብር ያቀርባል።
- 4.8 በጽሁፍ በሚቀርብ ጥያቄ መሠረት የአከራይ ፈቃድ ሳይሰጥ ተከራይ በየትኛውም ሁኔታ ቢሆን መሬቱን ላልተፈቀደለት እና ቀደም ሲል ላልተቀመጠ ዓላማ ወይም አቅድ መጠቀም አይችልም።
- 4.9 የመሬቱ 75 በመቶ ሳይለማ ድርጅቱ መሬቱን ለሌላ ድርጅት ወይም ግለሰብ አሳልፎ የመስጠት መብት አይኖረውም። 75 በመቶ አልምቶ ማዛወር ክፍለገን የአከራይን ፈቃድ ማግኘት ይገባዋል።

አንቀጽ 5

የአከራይ መብቶች

አከራይ ከዚህ የሚከተሉት መብቶች ብቸኛ ተጠቃሚ ይሆናል፡-

- 5.1 ተከራይ ግዴታዎቹን በትጋት መውጣቱን እና መፈፀሙን የመቆጣጠር እና የመከታተል መብት ይኖረዋል።
- 5.2 መሬቱ በኪራይ በተሰጠበት ቀን ጀምሮ የአንድ አመት ጊዜ ሲያበቃ ያልለሙትን መሬቶች ይወስዳል። ይህም ተፈጻሚ የሚሆነው ተከራይ የ6 ወራት ቅድመ ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶ በአንድ አመት ውስጥ ሳያስተካክል የቀረ እንደሆነ ነው።

የጽሁፍ ፊርማ
ቀፈራ ደርበው
ሚኒስትር

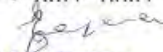
D B

- 5.3 አከራይ ከላይ በአንቀጽ 5.1 የተሰጠውን መብት በሚጠቀምበት ወቅት የተከራይን ተግባራት እና አንቅስቃሴዎች በማያውክ ሁኔታ መሆኑን ማረጋገጥ አለበት።
- 5.4 የመሬት ኪራይ ዋጋ በማናቸውም ጊዜ ሊያሻሽል ይችላል

አንቀጽ 6

የአከራይ ግዴታዎች

- 6.1 አከራይ መሬቱን ከማናቸውም ለሥራው እንቅፋት ከሆኑ ነገሮች እና ሌሎች እክሎች ነፃ በማድረግ ይህ የመሬት ኪራይ የውል ስምምነት ከተፈረመበት ቀን አንስቶ በ10 ቀናት ጊዜ ውስጥ የማስረከብ ግዴታ አለበት።
- 6.2 የሚከናወነውን ክፍተኛ የኢንቨስትመንት ስራ ከግምት ውስጥ በማስገባት ተከራይ ከግብር ነፃ የመደረግ፣ ከገቢ የካፒታል እቃዎች የቀረጥ ነፃ እና በእስያጽያ ሕግጋት በሚፈቀደው መሠረት ካፒታልን እና ትርፎችን ወደ ውጭ ሃገር ስለመላክ የተቀመጡትን ልዩ ጥቅማጥቅሞች የማስጠበቅ እና የመፈጸም ግዴታ አለበት።
- 6.3 አከራይ በተከራይ በኩል የሚያከናውነውን የመሬት መመንጠር ተግባር በተመለከተ እንዲሁም በዚህ ስምምነት ሽፋን ያገኘውን አላማ ተግባራዊ ከማድረግ እና ከዚህ ጋር ተያያዥ የሆኑ ተጓዳኝ እና ከሥራው ላይ ታር አግባብነት ያላቸውን ተግባራት ከመፈጸም የሚያግድ ምንም አይነት የሕግ ወይም ሌላ ገደብ የሌለ መሆኑን ያረጋግጣል።
- 6.4 ለአፈር ምርመራ እና ለቅየሳ ስራ በፌዴራል መንግስት እና በክልል መንግስት የምርምር ማእከላት የሚገኙትን ፋሲሊቲዎችን በክፍያ እንዲጠቀም ሁኔታዎችን ያመቻቻል።
- 6.5 ተከራይ በውል ባለቤት ግዴታዎች መሠረት መሬቱን በተቀመጡት የጊዜ ገደቦች ውስጥ ሳያለማ የቀረ እንደሆነ ወይም በተፈጥሮ ሃብቶች ላይ ጉዳት ካደረሰ ወይም የኪራይ ክፍያውን በወቅቱ ካልከፈለ አከራይ በእነዚህ ምክንያቶች የኪራይ ውሉን ለማቋረጥ ከወሰነ ይህንን ውሳኔውን በያንስ ክፍ ወራት ቀደም ብሎ በማስጠንቀቂያ መልክ ለተከራይ መስጠት አለበት።

 ተፈሪ ደርበው
 ሚኒስትር

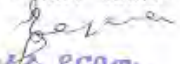
D.B

- 5.3 አከራይ ከላይ በአንቀፅ 5.1 የተሰጠውን መብት በሚጠቀምበት ወቅት የተከራይን ተግባራት እና እንቅስቃሴዎች በማያውክ ሁኔታ መሆኑን ማረጋገጥ አለበት።
- 5.4 የመሬት ኪራይ ዋጋ በማናቸውም ጊዜ ሊያሻሽል ይችላል

አንቀፅ 6

የአከራይ ግዴታዎች

- 6.1 አከራይ መሬቱን ከማናቸውም ለሥራው እንቅፋት ከሆኑ ነገሮች እና ሌሎች እክሎች ነፃ በማድረግ ይህ የመሬት ኪራይ የውል ስምምነት ከተፈረመበት ቀን አንስቶ በ10 ቀናት ጊዜ ውስጥ የማስረከብ ግዴታ አለበት።
- 6.2 የሚከናወነውን ከፍተኛ የኢንቨስትመንት ስራ ከግምት ውስጥ በማስገባት ተከራይ ከግብር ነፃ የመደረግ፣ ከገቢ የካፒታል እቃዎች የቀረጥ ነፃ እና በኢትዮጵያ ሕግጋት በሚፈቀደው መሠረት ካፒታልን እና ትርፎችን ወደ ውጭ ሃገር ስለመላክ የተቀመጡትን ልዩ ጥቅማጥቅሞች የማስጠበቅ እና የመፈፀም ግዴታ አለበት።
- 6.3 አከራይ በተከራይ በኩል የሚያከናውነውን የመሬት መመንጠር ተግባር በተመለከተ እንዲሁም በዚህ ስምምነት ሽፋን ያገኘውን አላማ ተግባራዊ ኮማንድሮ እና ከዚህ ጋር ተያያዥ የሆኑ ተጓዳኝ እና ከሥራው ሃይት ጋር ለግብብነት ያላቸውን ተግባራት ከመፈፀም የሚያግድ ምንም አይነት የሕግ ወይም ሌላ ገደብ የሌለ መሆኑን ያረጋግጣል።
- 6.4 ለአፈር ምርመራ እና ለቅየሳ ስራ በፌዴራል መንግስት እና በክልል መንግስት የምርምር ማእከላት የሚገኙትን ፋሊሊቲዎችን በክፍያ እንዲጠቀም ሁኔታዎችን ያመቻቻል።
- 6.5 ተከራይ በውል ባለብት ግዴታዎች መሠረት መሬቱን በተቀመጡት የጊዜ ገደቦች ውስጥ ሳያለማ የቀረ እንደሆነ ወይም በተፈጥሮ ሃብቶች ላይ ጉዳት ካደረሰ ወይም የኪራይ ክፍያውን በወቅቱ ካልከፈለ አከራዩ በእነዚህ ምክንያቶች የኪራይ ውሉን ለማቋረጥ ከወሰነ ይህንን ውሳኔውን በያንስ ከ6 ወራት ቀደም ብሎ በማስጠንቀቂያ መልክ ለተከራይ መስጠት አለበት።

ተፈራ ደርበው
 ሚኒስትር

D.B

አንቀጽ 7

የተከራየውን መሬት ስለማስረከብ

- 7.1 አከራይ ይህ ውል ከተፈረመበት ጊዜ አንስቶ በ30 ቀን ውስጥ የመሬቱን ፕላን እንዲሁም የይዞታ የምስክር ወረቀት ሌሎች ማስረጃዎችን ለተከራይ ያስረክባል።
- 7.2 ተከራይ በፅሁፍ ተገልጾልትም ቢሆን በእርሱ በኩል በሆነ ምክንያት የመሬቱ ርክክብ ሳይፈፀም የቀረ እንደሆነ አከራይ በዚህ ምክንያት ምንም አይነት ኃላፊነት አይወስድም።
- 7.3 የመሬቱ ርክክብ ተፈጻሚ የሚሆነው ወይም የሚፀናው ከ 16^{ኛው} ቀን ጀምሮ ይሆናል።

አንቀጽ 8

የውል እድሳት እና ማሻሻያ

- 8.1 ይህ የመሬት ኪራይ ስምምነት በተመሳሳይ የውል ቃሎች እና ሁኔታዎች መሠረት ሲታደስ ይችላል።
- 8.2 ተከራይ ስምምነቱን ማደስ ከፊልገ የውል ዘመኑ ከመጠናቀቁ ከ6 ወራት በፊት ይህንን ማሳወቅ አለበት።

አንቀጽ 9

ውል የሚቋረጥባቸው ምክንያቶች

ይህ የመሬት ኪራይ ውል ስምምነት ከዚህ በታች በተዘረዘሩት ምክንያቶች ሊቋረጥ ይችላል፡-

- 9.1 የመሬት ኪራይ የውል ዘመን ሲያበቃ፤
- 9.2 አከራይ ከአቅም በላይ በሆኑ ምክንያቶች መሬቱን ለተከራይ ሳያስረክብ የቀረ እንደሆነ፤
- 9.3 ተከራይ የአንድ ወር የፅሁፍ ማስጠንቀቂያ ሰጥቶም ቢሆን አከራይ በዚህ ውል ስር የተካተቱትን ማናቸውንም ግዴታዎች ወይም ቃልኪዳኖች ሳያከብር የቀረ እንደሆነ ወይም ተከራይ የውል ግዴታዎቹን ሳያከብር ሲቀር ወይም ያልፈፀመ እንደሆነ፤
- 9.4 ተከራይ አመታዊ የኪራይ እና ሌሎች የግብር ክፍያዎችን ለሁለት ተከታታይ አመታት ሳይከፍል የቀረ እንደሆነ፤

[Handwritten signature]
የፌዴራ ደርቦው ሚኒስትር

D B

- 9.5 ተከራይ በአከራይ በኩል የ6 ወራት ቅድመ ማስጠንቀቂያ በመስጠት ተከራይ የውል ግዴታዎቹን በማክበር እንዲፈፅም ተጠይቆም ቢሆን ይህንን ሳይፈፅም የቀረ እንደሆነ፤
- 9.6 ተከራይ የኪራይ ውሉን ለማቋረጥ ሃሳብ ያለው መሆኑን በመጥቀስ የ6 ወራት ቅድመ ማስጠንቀቂያ ሲሰጥ፤
- 9.7 በኪራይ ውሉ የተጠቀሱ ማናቸውም ሌሎች ግዴታዎች ሲጣሱ ይህ ውል ይቋረጣል።

አንቀፅ 10

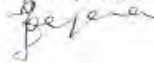
የውል መቋረጥ ሂደት ውጤቶች

- 10.1 የመሬት ኪራይ ውሉ ሲቋረጥ ተከራይ የተከራየውን መሬት የውሉ መቋረጥ ተፈጻሚ ከሚሆንበት ቀን ጀምሮ በ6 ወራት ጊዜ ውስጥ ለአከራይ መመለስ አለበት።
- 10.2 ማንኛውም ተዋዋይ ወገን ይህንን የመሬት ኪራይ ውል ለማቋረጥ በሚፈልግበት ወቅት ለሌላው ወገን ከ6 ወራት ያላነሰ ቅድመ ማስጠንቀቂያ መስጠት አለበት።
- 10.3 ይህ የኪራይ ውል ስምምነት በተከራይ በዚህ ስምምነት በአንቀፅ 9.3 እና 9.6 መሠረት በማናቸውም ምክንያቶች በሚቋረጥበት ወቅት አከራይ በመሬቱ ላይ የተከናወኑትን ዋጋ ያላቸው ማሻሻያዎች የገበያ ዋጋ ለተከራይ ይከፍላል።
- 10.4 ይህ ስምምነት ከላይ በተጠቀሰው መሠረት በአንቀፅ 9.4 እና 9.5 ከተዘረዘሩት ምክንያቶች መካከል በማናቸውም መነሻነት ያቋረጠ እንደሆነ እንዲህ ባለው ምክንያት አከራይ ለተከራይ የሚከፍለው አይኖርም።

አንቀፅ 11

ምዝገባ

ይህ የመሬት ኪራይ ስምምነት ስልጣን በተሰጠው አካል መመዘገብ እና መፅደቅ አለበት፤ የዚህ ውል ስምምነት ግልባጮች ለአከራይ፣ ለተከራይ፣ ለወረዳ፣ ለፋይናንስ ጽ/ቤት፣ ለኢንቨስትመንት ኮሚሽን እና ሌሎች አካላት በአከራይ በሚሰጥ ሽጌ ደብዳቤ አማኝነት ለትብብር ያመች ዘንድ እንዲያስገኙ ይደረጋል።

 ተፈራ ደርበው
 ሚኒስትር

D B

አንቀፅ 12

ገዥ ሕግ

በዚህ ስምምነት ስር ስራዎችን የሚገዛው የኢትዮጵያ ሕግ ይሆናል።

አንቀፅ 13

ክለቅም በላይ የሆኑ ሁኔታዎች

ክለቅም በላይ የሆኑ ሁኔታዎችን አስመልክቶ የኢትዮጵያ የፍትህና ልምድ ሕግ ተፈጻሚ ይሆናል።

አንቀፅ 14

ሰላማዊ ለሆነ አጠቃቀም የተገባ ቃል

አከራይ በተከራየው መሬት ላይ ያለውን የባለቤትነት እና የንብረት መብቶች ያረጋግጣል። በመሆኑም ተከራይ መሬቱን ሰላማዊ በሆነ መልኩ በይዘታው እንደሚያቆይ እና ይህንንም ያለምንም ችግር ሲጠቀምበት እንደሚችል ያረጋግጣል።

አንቀፅ 15

የቀን መቁጠሪያ

በዚህ ስምምነት ዓላማ የኢትዮጵያ ቀን መቁጠሪያ ተፈጻሚነት ይኖረዋል።

አንቀፅ 16

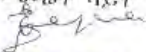
የስምምነቱ አባሪዎች

ከዚህ በታች የተዘረዘሩት ሰነዶች የስምምነቱ አባሪ ሲሆኑ የውሉ እካል ተደርገው ይወሰዳሉ።

16.1 የውሳኔ ደብዳቤ እና የመሬቱ ኪራይ ቃሰገባኢ

16.2 የመሬት ልማት የጊዜ ሰሌዳ መግለጫ

16.3 የተከራየው መሬት ሳይት ፕላን

ተፈሪ ደርበው
ሚኒስትር

D B

- 16.4 የተከራይ መታወቂያ ወይም ፓስፖርት ግልባጭ
- 16.5 የተከራይ መመስረቻ ዕሑፍ እና መተዳደሪያ ደንብ ግልባጭ
- 16.6 የሚመሰረተው ኩባንያ መመስረቻ እና መተዳደሪያ ደንብ (ኩባንያው ሲመሰረት የሚቀርብ)

አንቀጽ 17

አለመግባባትን ስለመፍታት

ከመሬት ክራይ ስምምነቱ ጋር በተያያዘ ወይም ስምምነቱን ተከትሎ በአከራይ እና በተከራይ መካከል አለመግባባት በሚከሰትበት ወቅት ሁሉም ተዋዋይ ወገኖች አለመግባባቱን ለማግኘት በሆነ መልኩ እና ለሁሉም ወገኖች በሚጠቅም መልኩ ለመፍታት የሚችሉትን ጥረት ሁሉ ያደርጋሉ። እንዲህ ባለ ሁኔታ አለመግባባቱ ለፈታ ካልቻለ ጉዳዩ በኢትዮጵያ የፌዴራል ፍ/ቤት የሚታይ ይሆናል።

አንቀጽ 18

ቋንቋ

ይህ ስምምነት በተዋዋይ ወገኖች መካከል በእንግሊዘኛ እና በአማርኛ ቋንቋዎች ተፈርማል። ልዩነት በሚከሰትበት ወቅት የአማርኛው ሰነድ ገዢ ይሆናል።

አንቀጽ 19

መ/ቤት እና ማስጠንቀቂያዎች

- 19.1 ተከራይ በኢትዮጵያ ውስጥ እንደአስፈላጊነቱ ወይም ሥራዎቹን ለማከናወን በሚያመችው መልኩ በኢትዮጵያ መ/ቤት ይመሰርታል።
- 19.2 ከዚህ ስምምነት ተዋዋይ ወገኖች መካከል ለአንዱ የሚላኩ ደብዳቤ እና ማስጠንቀቂያ በእንግሊዘኛ ወይም በአማርኛ ቋንቋ በተዘጋጀ ዕሑፍ አማካኝነት ይሆናል። እንዲህ ያለውም ዕሑፍ በአካል ወይም በዚህ ስምምነት መግቢያ ላይ በተጠቀሰው አድራሻ በግስታ ይላካል።

የግንባታ
 ተፈሪ ደርበሩ
 ሚኒስትር

D.B

አንቀፅ 20

ውሉ የሚፀናበት ቀን

ይህ የክራይስቲ ስምምነት ለ 25 አመታት ማለትም ከ 20/12/2001 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል። ተፈጻሚነቱም በ 19/12/2026 ዓ.ም ይበቃል።

አክራይ

ተክራይ

ግብርናና ገጠር ልማት ሚኒስቴር

አቶ ዳንኤል ፋሲል

ሥም **ተፈላ ደርበው**
ፊርማ **የሚኒስትር**
[Handwritten signature]

ሥም **ዳንኤል ፋሲል**
ፊርማ **Daniel Fasil**

ቀን

ቀን 11-01-02